

ОКРЕМІ ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ
АУДІО-, ВІДЕОКОНТРОЛЮ ОСОБИSPECIFIC PROCEDURAL FEATURES OF CONDUCTING
AUDIO AND VIDEO SURVEILLANCE OF A PERSON

Кучеров Д.С., аспірант кафедри криміналістики,
детективної та оперативно-розшукової діяльності
Національний університет «Одеська юридична академія»

У статті розглянуто поняття та особливості проведення такої негласної слідчої (розшукової) дії як аудіо-, відеоконтроль особи. Було досліджено ознаку приватності, яка є невід'ємною під час провадження відповідної процесуальної дії, та характеризує усвідомлення особою особливостей спілкування. Проаналізовано випадки здійснення фактичного допиту особи під виглядом проведення аудіо-, відеоконтролю особи та зроблено висновок щодо порушення наступних процесуальних прав особи, які в сукупності свідчать про недопустимість отриманих доказів: не роз'яснення особі її процесуальних прав та обов'язків перед фактичним допитом; ігнорування права особи не свідчити проти себе; відсутність захисника під час проведення слідчої (розшукової) дії, участь якого, у відповідному кримінальному провадженні, є обов'язковою.

Досліджено випадки фактичної внутрішньо камерної розробки особи, які оформлюються як аудіо-, відеоконтроль особи, що тягне за собою визнання отриманих доказів недопустимими. Оскільки, в даному випадку, порушується ознака приватності та право особи на захист. Також серед ризиків – можливий фізичний або психологічний вплив маргінальних елементів на особу, яка знаходиться в ізоляторі тимчасового тримання, що сприятиме обмовленню особи для здобуття «авторитету», який дозволить їй уникнути негативного відношення до себе.

Підсумовано, що зазначені порушення процесуальної форми є наслідком недостатнього чіткого унормування законодавцем положень щодо проведення аудіо-, відеоконтролю особи, а також відсутністю закріпленого в кримінальному процесуальному законодавстві порядку проведення внутрішньо камерної розробки, фіксації її результатів, що позбавляють сторону обвинувачення легального використання у кримінальному провадженні відомостей, які були отримані внаслідок внутрішньо камерної розробки та сприяють маскуванню її іншими видами процесуальної діяльності, в тому числі і аудіо-, відеоконтролем особи, незважаючи на те, що внутрішньо камерна розробка, за період її використання, показала себе як ефективний засіб у боротьбі зі злочинністю.

Ключові слова: кримінальне провадження, негласні слідчі (розшукові) дії, аудіо-, відеоконтроль особи, внутрішньо камерна розробка, приватність спілкування.

The article examines the concept and features of conducting such a covert investigative (detective) action as audio-video surveillance of a person. The feature of privacy, which is integral during the conduct of the relevant procedural action, and characterizes the awareness of the person of the features of communication, was investigated. Cases of actual interrogation of a person under the guise of conducting audio-video surveillance of a person were analyzed and a conclusion was drawn regarding the violation of the following procedural rights of a person, which together indicate the inadmissibility of the evidence obtained: failure to explain to the person his procedural rights and obligations before the actual interrogation; ignoring the person's right not to testify against himself; absence of a defense lawyer during the conduct of the investigative (detective) action, whose participation in the relevant criminal proceedings is mandatory.

Cases of actual in-camera development of a person, which are recorded as audio-, video surveillance of a person, which entails the recognition of the obtained evidence as inadmissible, have been investigated. Since, in this case, the sign of privacy and the person's right to protection are violated. Also among the risks is the possible physical or psychological impact of marginal elements on a person who is in a temporary detention center, which will contribute to the slander of a person in order to gain "authority", which will allow him to avoid a negative attitude towards himself.

It is concluded that the above violations of procedural form are a consequence of the legislator's insufficiently clear regulation of the provisions on conducting audio and video surveillance of a person, as well as the absence of a procedure for conducting in-camera development and recording its results, enshrined in criminal procedural legislation, which deprives the prosecution of the legal use in criminal proceedings of information obtained as a result of in-camera development and contributes to its masking by other types of procedural activities, including audio and video surveillance of a person, despite the fact that in-camera development, during the period of its use, has proven itself to be an effective means of combating crime.

Key words: criminal proceedings, covert investigative (search) actions, audio and video surveillance of a person, in-camera development, privacy of communication.

Постановка проблеми. Докази, отримані за результатами проведення аудіо-, відеоконтролю особи, можуть бути ключовими в кримінальному провадженні, оскільки міститимуть інформацію про унікальні зустрічі, маршрути, місцеперебування особи та зміст її розмов. Однак, необхідно зазначити про таку особливість аудіо-, відеоконтролю особи, як тактична неможливість повторення відповідної негласної слідчої (розшукової) дії через, зазвичай, унікальність дій або розмов особи. Тобто, незважаючи на процесуальні засоби, що дозволяють раз за разом її проводити, змістовно поведінка особи щоразу буде відрізнятися. Це свідчить про важливість та необхідність проведення тактично виваженого та процесуально обґрунтованого аудіо-, відеоконтролю особи з першого разу. Оскільки у випадку, якщо особа дізнається про проведення щодо неї негласної (слідчої) розшукової дії та змінить свою поведінку, сенсу проводити її повторно не буде, більш того це призведе до втрат часу та ресурсів.

Значний інформаційний потенціал даної негласної (слідчої) розшукової дії високо оцінюється співробітниками правоохоронних органів, які активно звертаються до її проведення. Проте тактичні ризики, які її супроводжуються, не завжди враховуються особами, яким доручається її здійснення.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Слід вказати, що окремі аспекти проведення аудіо-, відеоконтролю особи та використання її результатів у кримінальному провадженні ставали предметом дослідження у наукових працях таких вчених, як Л. І. Аркуша, О. А. Білічак, В. О. Глушков, С. О. Гриненко, О. М. Дроздов, С. В. Єськов, В. А. Колеснік, С. С. Кудінов, А. В. Пазюк, М. А. Погорельський, К. І. Пономаренко, Є. Д. Скулиш, В. Г. Уваров, О. А. Шевчук, Р. М. Шехавцов, А. О. Штанько та інші. Проте проблематика дослідження особливостей проведення даної негласної слідчої (розшукової) дії й досі не вичерпала себе.

З огляду на вищезазначене, метою статті є визначення окремих процесуальних особливостей проведення аудіо-, відеоконтролю особи, що дозволить мінімізувати можливі випадки визнання отриманих доказів за наслідками проведення відповідної негласної слідчої (розшукової) дії недопустимими.

Виклад основного матеріалу. Так, в контексті КПК України «аудіо-, відеоконтроль особи є різновидом втручання у приватне спілкування, яке проводиться без її відома на підставі ухвали слідчого судді, якщо є достатні підстави вважати, що розмови цієї особи або інші звуки, рухи, дії, пов'язані з її діяльністю або місцем перебування тощо, можуть містити відомості, які мають значення для досудового розслідування» [6]. Вищий антикорупційний суд звертає увагу на те, що правоохоронні органи реалізуючи відповідну негласну слідчу (розшукову) дію на вибір можуть вчиняти дії або щодо аудіо-контролю особи або щодо відео-контролю особи: «ст. 260 КПК України передбачає такий різновид втручання в приватне спілкування як аудіо-, відеоконтроль, який полягає у фіксації в т.ч., звуків, розмов особи, зокрема, і засобами звукозапису. При цьому, паралельна відеофіксація таких звуків чи розмов не є обов'язковою. На таке тлумачення очевидно вказує наявність в назві такої слідчої дії розділового знаку – коми, яка розмежує можливі способи контролю особи – за допомогою відео- та/або аудіозапису» [2].

Варто погодитись з тим, що «унікальність аудіо-, відеоконтролю особи полягає у тому, що вона проводиться відносно певної особи як у публічно доступних, так і публічно недоступних місцях, і коли учасники спілкування впевненні, що спілкування є приватним, без участі інших осіб, які не входять в коло приватного спілкування. Приватне спілкування включає у собі відсутність публічності, з боку інших осіб та відсутність спеціальних записуючих технічних засобів. Під час підготовки відповідного клопотання слідчий в прохальній частині не вказує конкретні місця перебування особи, оскільки особам, що становлять інтерес для кримінального провадження властиво пересуватись в просторі. У результаті чого є допустимим і законним те, що в ухвалі не прописано конкретних місць, де може відбуватись негласна слідча (розшукова) дія, тобто в публічно доступних місцях, місцях тимчасового перебування особи чи інших місцях або без визначення конкретних місць, де може відбуватись така дія, то це не є порушенням вимог процесуального законодавства» [11, с. 134]. Саме за рахунок існування у особи думки про приватність її спілкування і досягається дієвість відповідної негласної слідчої (розшукової) дії.

Необхідно також вказати і про правовий режим, зібраної внаслідок проведення аудіо-, відеоконтролю особи, інформації в контексті втручання в приватне спілкування осіб, які не були зазначені в ухвалі слідчого судді. Так, Вищий антикорупційний суд щодо цього питання вказує наступне: «разом із фіксацією діяльності особи (розмови або інші звуки, рухи, дії і т.п.), щодо якої здійснюється аудіо-, відеоконтроль, можуть бути зафіксовані і діяльність інших осіб, які випадкового потрапили до сфери її спілкування та оточення і стосовно яких НС(Р)Д не здійснюється, однак, на думку суду, така фіксація не може автоматично визнаватися істотним порушенням прав та свобод людини, якщо особа, яка зазнає такого втручання, не набуває у подальшому статусу підозрюваного чи обвинуваченого у кримінальному провадженні і докази, отримані в результаті такого втручання, не використовуються проти неї» [4].

Типовою особливістю відповідної негласної слідчої (розшукової) дії є необхідність її санкціонування слідчим суддею. Рішення слідчого, детектива, працівника оперативного підрозділу чи прокурора недостатньо для легального здійснення відповідної дії та в подальшому використання її результатів в доказуванні вини особи. Порушення відповідної вимоги законодавця призводить до визнання проведеної негласної слідчої (розшукової) дії незаконною, а отримані, внаслідок її проведення, докази та інші докази,

що були отримані на їх підставі визнаються судом недопустимими, а отже їх буде неможливо використовувати для доказування в суді.

Варто зазначити, що процесуальні документи на підставі яких проводяться негласні слідчі (розшукові) дії в контексті частини 2 статті 99 КПК України не є документами (як джерелами доказів), адже не містять зафіксованих та зібраних оперативними підрозділами фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб або групи осіб. Однак, незважаючи на це «процесуальні документи про дозвіл на проведення НС(Р)Д (у тому числі, відповідні постанови прокурора та ухвали слідчих суддів) повинні досліджуватись судом під час розгляду справи у суді першої інстанції з метою оцінки допустимості доказів, отриманих у результаті НС(Р)Д» [9].

Варто вказати і на висновок Вишого антикорупційного суду щодо особливостей складання протоколу проведення аудіо-, відеоконтролю особи: «ст. 260 КПК України [...] не містить вимог до зазначення у змісті такого протоколу даних щодо: назви, технічних характеристик чи реквізитів технічних засобів, за допомогою яких проводилися НС(Р)Д; осіб, які встановлювали чи знімали такі технічні засоби або були присутніми під час цих дій; серійних номерів накопичувачів інформації, на яких зафіксовані результати слідчої дії» [1].

Однак, незважаючи на відповідний висновок, не варто ним зловживати, а відобразити назву, технічні характеристики технічних засобів чи пристроїв, що використовувались для фіксації звуків та рухів особи. Це необхідно зробити для уникнення в подальшому негативних наслідків, у випадку уточнення досліджуваної нами позиції, оскільки статті 104, 105 КПК України містять вимоги відображати в протоколі дані про використання технічних засобів та їх характеристики.

Разом з тим, спостерігається організаційно-системна проблема, пов'язана зі здійсненням фактичного допиту особи під виглядом проведенням аудіо-, відеоконтролю особи на яку звертають увагу науковці [11; 5], та судді у своїх рішеннях: «недопустимість як доказів протоколів НС(Р)Д аудіо-, відеоконтролю особи, де зафіксовані відомості, отримані під час спілкування підозрюваного з уповноваженою органом досудового розслідування особою, яка діяла з метою отримати зізнавальні показання від ОСОБА_11» [13].

Звісно може виникнути питання щодо доцільності визнання отриманих доказів фактичного допиту, під виглядом аудіо-, відеоконтролю особи, недопустимими. Оскільки сутнісними особливостями цих слідчих (розшукових) дій є спілкування з особою і отримання показань від неї, стосовно цікавих для слідства питань. А отже, на перший погляд, говорити про порушення прав, свобод та інтересів особи – недоцільно. Однак, незважаючи на можливу схожість відповідних слідчих (розшукових) дій, аудіо-, відеоконтроль особи якісно відрізняється від допиту. Перш за все тим, що аудіо-, відеоконтроль особи як негласна слідча (розшукова) дія має провадитись таємно від особи. Тобто, на відміну від допиту, мають бути створені такі умови, за яких особа не знає, що провадиться фіксування її розмов. Також необхідно вказати і на необхідності існування приватності спілкування цієї особи під час проведення негласної слідчої (розшукової) дії, щодо чого наявна пряма вимога як у статті 260 КПК України, так і безпосередньо в назві §2 «Втручання у приватне спілкування» Глави 21 КПК України.

В свою чергу Касаційний кримінальний суд Верховного Суду надав визначення та характеристику приватному спілкуванню: «спілкування є приватним, якщо інформація передається та зберігається за таких фізичних чи юридичних умов, при яких учасники спілкування можуть розраховувати на захист інформації від втручання інших осіб. Втручанням у приватне спілкування є доступ до змісту спілкування за умов, якщо учасники спілкування мають достатні підстави вважати, що спілкування є приватним» [8].

Порушення вимоги приватності під час проведення фактичного допиту під виглядом аудіо-, відеоконтролю

особи трактується Верховним Судом як значне порушення прав, свобод та інтересів особи, що тягне за собою визнання отриманих в ході відповідної слідчої (розшукової) дії доказів недопустимими. Порушення приватності пов'язується з позбавленням особи її права на захист: «таким чином, органом досудового розслідування було порушено право особи не свідчити проти себе, а також усупереч вимогам ст. 52 КПК України в ході слідчої дії, яка за своїм змістом є допитом особи, яка підозрюється у вчиненні особливо тяжкого злочину, не було забезпечено участі захисника без роз'яснення йому прав, передбачених КПК України» [13]; «при цьому ОСОБА_7 не було роз'яснено його прав і він не був забезпечений захисником. Таким чином, орган досудового розслідування порушив право особи не свідчити проти себе, а також усупереч вимогам ст. 52 КПК України у ході слідчої дії, яка за своїм змістом є допитом особи, знаючи, що він є громадянином Грузії і може не володіти в повному обсязі мовою, якою ведеться кримінальне провадження, не було забезпечено участі захисника» [10], «вони були запрошені до Голосіївського управління поліції, де були затримані та після застосування психологічного тиску з боку працівників поліції, допитані без запрошення захисників. При цьому вказували, що на відеозапису проведення НС(Р)Д зафіксовано перебування ОСОБА_6 у кайданках. За змістом протоколу за результатами проведення аудіо-, відеоконтролю особи та стенограми до нього слідча дія проходила за участю працівника поліції, а бесіда складалася з послідовних запитань та відповідей. При цьому ОСОБА_6 не роз'яснювалися його права і він не був забезпечений захисником. Тобто, спілкування ОСОБА_6 в кабінеті Голосіївського УП в м. Києві з працівником поліції з приводу обставин вчиненого злочину не можна визнати НС(Р)Д аудіо-, відеоконтролем особи, оскільки учасники такого спілкування не мали жодних підстав вважати, що спілкування є приватним» [7].

Отже, у випадку проведення фактичного допиту під виглядом аудіо-, відеоконтролю особи, суди вбачають порушення наступних процесуальних прав особи, що в сукупності призводить до недопустимості отриманих доказів, внаслідок проведення відповідної слідчої (розшукової) дії:

- не роз'яснення особи її процесуальних прав та обов'язків перед фактичним допитом;
- ігнорування права особи не свідчити проти себе;
- відсутність захисника під час проведення слідчої (розшукової) дії, участь якого у відповідному кримінальному провадженні є обов'язковою.

Вище зазначене нами порушення зазвичай відбувається у 2-х формах: явне спілкування працівників правоохоронних органів з особою, щодо чого наявні висновки суду про недопустимість доказів, отриманих в ході таких розмов, у формі аудіо-, відеоконтролю особи: «спілкування ОСОБА_7 в приміщенні управління поліції із слідчим з приводу обставин вчиненого злочину не можна визнати НС(Р)Д аудіо-, відеоконтролем особи, оскільки учасники такого спілкування не мали жодних підстав вважати, що спілкування є приватним» [10]. Друга форма передбачає більш витончену підміну слідчих (розшукових) дій, оскільки здебільшого пов'язана із «внутрішньокамерною розробкою» особи, основним змістом якої є «негласне зашифроване оперативне опитування (легендоване спілкування), що провадиться оперативним працівником або спеціально залученим негласним співробітником в умовах приміщень для примусового утримання осіб, у зв'язку з відбуттям покарання, затриманням, взяттям під варту тощо. У процесі «внутрішньокамерної розробки» особою шляхом обману можна примусити відповідати на запитання з приводу підозри чи обвинувачення, надавати інформацію, яка може стати підставою для підозри, обвинувачення. Урешті, можна обманним шляхом змусити особу хоча й неофіційно, але визнати свою вину вчиненні кримінального правопорушення» [5, с. 451]. Незважаючи на можливу прихованість відповідного способу отримання інформації для

підозрюваної особи, що відповідатиме критерію негласної слідчої (розшукової) дії, та формальне забезпечення приватного спілкування, участь працівників правоохоронних органів або конфідентів в такому спілкуванні формуватимуть у судді переконання у можливій провокації відповідних осіб (оскільки існуватиме їх зацікавленість у викривальних показаннях особи) та порушенні права на захист підозрюваної особи. При цьому судді прямо зазначають про можливу недопустимість доказів, у випадку участі в спілкуванні з особою працівників правоохоронних органів: «у тому разі, коли аудіо-, відеоконтроль особи в місцях несвободи не супроводжується внутрішньокамерною розробкою і спілкування підозрюваного відбувається не з працівником оперативного підрозділу, який діє під прикриттям (або ж його конфіденційним співробітником), а з такими самими ув'язненими, то у апелянтів немає підстав стверджувати про недопустимість доказів» [14]. Також наявний висновок суду, що у випадку розмови представника агентурного апарату (навіть не співробітника правоохоронного органу) із підозрюваним, – це можна вважати втручанням у приватне спілкування в розумінні статті 260 КПК України [13].

Разом з тим, ми погоджуємось із висновком науковців щодо можливості забезпечити допустимі докази аудіо-, відеоконтролю особи у місцях несвободи: «у тому разі, коли аудіо-, відеоконтроль особи в місцях несвободи не супроводжується внутрішньокамерною розробкою і спілкування підозрюваного відбувається не з працівником оперативного підрозділу, який діє під прикриттям (або ж його конфіденційним співробітником), а з такими самими ув'язненими, тому немає підстав стверджувати про недопустимість доказів. Тобто, отримані докази будуть допустимими, якщо:

- у матеріалах кримінального провадження немає відомостей про те, що під час аудіо-, відеоконтролю підозрюваного в умовах ІТТ з ним розмовляв працівник правоохоронного органу під прикриттям;

- відсутні дані щодо залучення до проведення аудіо-, відеоконтролю особи «інших осіб» у порядку ст. 275 КПК України;

- під час допиту свідків у суді виключається надання показань щодо навмисного провокування ув'язненого на відверті розмови оперативним працівником під легендою або спеціально залученим негласним співробітником» [5, с. 452].

Однак, отримані в даному випадку докази будуть вразливими, оскільки стороні захисту достатньо дізнатись інформацію про іншу особу, що спілкувалась з обвинуваченим/підозрюваним. Для того, щоб встановити, що вона є працівником правоохоронного органу або особою залежною від них, що стане причиною подання клопотання про визнання недопустимими доказами докази, отримані внаслідок проведення аудіо-, відеоконтролю особи. Саме тому такі докази не мають бути єдиними, що підтверджують окремі обставини кримінального провадження.

Також варто звернути увагу на окремі особливості знаходження особи в ІТТ, особливо, якщо вона потрапляє туди вперше. Зазвичай певна частина осіб, що там знаходяться – маргінальні елементи, які намагаються нав'язати правила власного соціуму на нових осіб, внаслідок фізичного або психологічного тиску, для знаходження в цьому соціумі на привілейованих позиціях. Це в свою чергу призводить до необхідності осіб, що вперше потрапляють до ІТТ завойовувати «авторитет» для себе, в тому числі, шляхом обмовлення себе, у вчиненні злочинів, які вони не вчиняли. За таких умов внутрішньо камерна розробка набуває рис репресивного механізму, результати якого є не тільки недопустимими, але і не достовірними. З огляду на це, для мінімізації можливої недопустимості доказів отриманих внаслідок проведення аудіо-, відеоконтролю особи в ІТТ, необхідно, окрім забезпечення приватності спілкування особи, також забезпечити умови фізичної безпеки особи від інших відвідувачів ІТТ. Варто вказати на те, що сучасні положення кримінального процесуального законодавства та тенденції судової практики свідчать про

можливість використання інформації, отриманої внаслідок внутрішньо камерної розробки, в якості орієнтуючої інформації.

Серед існуючих процесуальних порушень під час проведення аудіо-, відеоконтролю особи також мають місце наступні:

– *формальне зазначення в процесуальних документах не статті 260 КПК України, а іншої статті КПК України*: «окрім того, прокурор наголошує, що мала місце описка при складанні процесуальних документів (помилково вказана ст. 270 КПК України), проте слідча дія відповідає ст. 260 КПК України, а тому даний протокол є допустимим» [12]. Варто зазначити, що проблематика, у вищевказаному судовому рішенні, пов'язана із етимологічною схожістю назв статей 260 і 270 КПК України «аудіо-, відеоконтроль особи» та «аудіо-, відеоконтроль місця» відповідно. Незважаючи на формальність відповідної помилки або описки, вона потягла за собою втрату встановлених відповідною негласною слідчою (розшуковою) дією фактичних обставин, внаслідок визнання отриманих доказів недопустимими: «як вбачається з матеріалів кримінального провадження ухвалою слідчого судді Апеляційного суду Закарпатської області від 10 травня 2018 року надано дозвіл старшому слідчому відділу СУ ГУНП в Закарпатській області ОСОБА_12 на аудіо-, відеоконтроль ОСОБА_5 на підставі ст. 260 КПК України. [...] Враховуючи наведене, колегія суддів погоджується з висновком суду першої інстанції про те, що органом досудового розслідування аудіо, відео контроль місця здійснювався в порядку ст. 270 КПК України без ухвали слідчого судді, а тому відповідно до п. 1 ч. 2 ст. 87 КПК України отриманий за його наслідками доказ – протокол про проведення негласної слідчої (розшукової) дії, аудіо-, відео контроль особи від 18 травня 2018 року – є недопустимим» [12];

– *звернення до слідчого судді про проведення аудіо-, відео контролю особи неуповноваженим суб'єктом*: «прокурором не надано доказів на підтвердження того, що він є повноважною особою для звернення до слідчого судді із вказаним клопотанням. В ухвалі також зазначено, що ОСОБА_11 є адвокатом, тому отримання дозволу на проведення щодо нього НС(Р)Д передбачає порядок, визначений у п. 3 ч. 1 ст. 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а саме, проведення

таких заходів на підставі судового рішення, ухваленого за клопотанням Генерального прокурора України, його заступників, прокурора Автономної Республіки Крим, області, міста Києва та міста Севастополя. Із змісту клопотання про надання дозволу на проведення НС(Р)Д щодо ОСОБА_11 вбачається, що воно підписано заступником військового прокурора Сумського гарнізону ОСОБА_28. Його посада відповідає посаді заступника прокурора районної ланки. За цих обставин, клопотання про надання дозволу на НС(Р)Д стосовно адвоката підготовлено не уповноваженою особою» [3].

Висновки. Підсумовуючи, необхідно вказати на те, що незважаючи на тактичні переваги окремих слідчих дій або оперативних заходів та їх можливу ефективність в отриманні необхідної для розслідування інформації, форма їх проведення має відповідати встановленим у кримінальному процесуальному законодавстві вимогам. Оскільки, незважаючи на однозначну змістову складову отриманої інформації, в подальшому, здійснюючи правосуддя, суди акцентують увагу і на формальній її складовій, а також на можливих порушеннях правоохоронними органами гарантованих чинним законодавством процесуальних прав осіб у кримінальному провадженні. Під час здійснення фактичного допиту, зазвичай у відділку правоохоронного органу, під прикриттям процесуальної форми аудіо-, – відеоконтролю особи, порушується право на захист останньої, що в контексті кримінального процесуального законодавства, Конституції України та Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод є недопустимим і не може використовуватись для винесення обвинувального вироку особі.

Зазначені порушення процесуальної форми є наслідком недостатнього чіткого унормування законодавцем положень щодо проведення аудіо-, – відеоконтролю особи, а також відсутності закріпленого в кримінальному процесуальному законодавстві порядку проведення внутрішньо камерної розробки, фіксації її результатів, що позбавляють сторону обвинувачення легального використання у кримінальному провадженні відомостей, які були отримані внаслідок внутрішньо камерної розробки та сприяють маскуванню її іншими видами процесуальної діяльності, в тому числі і аудіо-, – відеоконтролем особи, незважаючи на те, що внутрішньо камерна розробка, за період її використання, показала себе як ефективний засіб у боротьбі зі злочинністю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вирок Вищого антикорупційного суду від 03 лютого 2022 року, судова справа № 760/26347/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/102951372>
2. Вирок Вищого антикорупційного суду від 27 березня 2023 року, судова справа № 317/2973/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109823133>
3. Вирок Вищого антикорупційного суду від 27 липня 2023 року, справа № 591/5513/16-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112457539>
4. Вирок Вищого антикорупційного суду від 30 травня 2023 року, судова справа № 127/13972/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111192800>
5. Грібов М.Л., Шеліховська І.Ю. Аудіо-, відеоконтроль особи: підміна змісту негласної слідчої (розшукової) дії. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 1. С. 450-454.
6. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року, № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n2390>
7. Постанова Другої судової палати касаційного кримінального суду Верховного Суду від 20 липня 2021, судова справа № 754/15457/16-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98483095>
8. Постанова Першої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 20 липня 2023 року, судова справа № 756/7676/17-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112315736>
9. Постанова Третьої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 03 листопада 2021 року, судова справа № 329/338/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/100885045>
10. Постанова Третьої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 31 серпня 2020 року, судова справа № 750/5822/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/100919138>
11. Тітова Н.В. Аудіо-, відеоконтроль особи як засіб встановлення події кримінального правопорушення у кримінальному провадженні. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія: Право*. 2024. № 82. Ч. 3. С. 131-136.
12. Ухвала Львівського апеляційного суду від 18 грудня 2020 року, справа № 300/642/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93921690>
13. Ухвала Третьої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного суду від 15 травня 2023 року, судова справа № 676/7835/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113091748>
14. Ухвала Хмельницького апеляційного суду від 18 квітня 2024 року, судова справа № 676/2548/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118590274>